

A miénktől eltérő véleményeket is közöljük, de nem adunk helyet olyan szélsőséges észrevételeknek, amelyek fölösleges indulatokat keltenek, és szükségtelen konfrontációhoz vezethetnek.

A leveleket általában rövidítve, szerkesztett formában adjuk közre, nemcsak a hasábokon, hanem az interneten is (www.168ora.hu).

NÉMETH MIKLÓS KÖTETÉHEZ

Történetesen hasonló, a rendszerváltás előkészítését, folyamatát bemutató kötet munkáinak befejezésénél tartok. Az én forrásom Horváth István, aki 1984-től egészen 1992-ig szolgáló bonni nagykövetként egyik kulcsszereplője volt a történéseknek. Visszaemlékezései alapján talán érdemes kiegészíteni, árnyalni Oplátka András Németh Miklósról szóló könyvében szereplő egyes állításokat.

Az egyik a sokat idézett történet, miszerint Kohl kancellár Némethék 1989 augusztusi látogatása után (amelyen bejelentették a készülő határnyitást) felhívta volna Gorbacsovot, tudakolandó: mit szól a tervhez? Mire a pártfőtábornok furfangosan, de érthetően azzal válaszolt volna: „A magyarok jó emberek...” A történet Kohl emlékirataiban szerepel. Horváth megkérdezte erről Horst Teltschiket, a kancellár sok éven át volt főtanácsadóját, e minőségében Kohl megbízottját a titkos magyar-német tárgyalásokon. Teltschik, akit a Németh-kötet is gyakran említ, kételkedett a kancellár emlékiratában olvashatókban. Válasza: „A kancellár soha nem beszélt egyedül telefonon külföldi politikussal, ilyenkor mindig jelen kellett lennem és jegyzetelnem. A memoárját történetesen diktálta, az újságíró szerző tényleg összekeverte a dolgokat – vagy még érdekesebbé akarta tenni a szöveget.” (Amint a 168 Óra is beszámolt róla, Kohl – egyéb okokból – éppen perli emlékiratait szerzőjét.) Egyébként

amikor néhány éve egy másik könyvemhez készítettem interjút Teltschikkel, azt válaszolta: „Nem tudom elképzelni, hogy Kohl mintegy ellenőrizte volna Németh bejelentését Gorbacsovnál. Inkább fantázia, mint valóság – s tudjuk, hogy a kötetet a szerkesztők állították össze...”

Gondolom, ugyancsak figyelemre méltó Horváth István visszaemlékezése arról, hogyan lett Németh Miklós az EBRD alelnöke. Szerinte a volt kormányfő – immár független képviselő – 1990 májusában kereste meg a nagykövetet kérésével: eszközölje ki Bonnban, hogy vezető posztot kapjon az új londoni bankban. El akar menni, hiszen tettei ellenére az új rendszertől semmi jóra nem számíthat. Németh és Horváth jó ismerősök, mintegy szövetségesek voltak még a korábbi évekből, amikor a KB apparátusában „reformkommunistaként” dolgoztak együtt – majd a rendszerváltás előtt s alatt tették a németek segítségével mindazt, amit tettek. (Horváth a készülő kötetben is nagy elismeréssel méltatja Németh érdemeit.)

A nagykövet továbbította a kérést Horst Teltschiknek – ő Kohlnek. A kancellár azonnal egyetértett, s megbízta tanácsadóját: közölje francia partnerével, Jacques Attalival, Mitterand elnök tanácsadójával (és az EBRD kiszemelt elnökével), miszerint Kohl kéri, biztossítsanak Németh Miklósnak

alelnöki posztot az új pénzügyintézetben – a német kontingens terhére. A kérés teljesült.

Nem teljesült viszont, emlékezik Horváth, Kohl Antall Józsefhez intézett kérése, hogy ne hagyja „elveszni” Németh Miklóst és Horn Gyulát, használja ki az ország érdekében a nemzetközi porondon azt az óriási politikai tőkét, amelyet ez a két ember a békés rendszerváltással szerzett. Németh, aki minden tekintetben korrektan adta át az ország ügyeit Antallnak, feleslegesnek, sőt veszélyeztetettnek érezte magát. Kohl annyit tudott elérni, hogy Horn a parlament külügyi bizottságának elnöke lett – érdemi szerepet azonban a külpolitikában nem játszhatott.

HELTAI ANDRÁS

EGY POLGÁR 1956-RÓL

Olvasom Eörsi László Foglyul ejtett forradalom című interjúját, amelynek hatására emlékek tödólnak fel bennem.

Első gimnazista voltam a forradalom idején. Mivel Kispesten élek születésem óta, ezt az időszakot is itt éltem át. 23-án este a rádióból értesültünk a diáktüntetésről. Az egész család rettenetes feszültségben hallgatta a híreket, várta a fejleményeket, és reménykedett. Hogy miben, azt tökéletesen nem tudtuk, csak változást akartunk.

Telt az idő, és az események hatására változni kezdett a véleményünk. Mindszenty bíboros beszéde még a rendszerrel teljes mértékben ellenséges apámat is kiakasztotta, és körülbelül úgy fogalmazott, mint Eörsi, miszerint csak a Rákosi ne maradjon, de vissza ne jöjjön a Horthy-korszak se. Pár nap után kimerészkedtem a Köztársaság térre, ahol elborzadva láttam a lábuknál fogva felakasztott, halott ÁVH-s kiskatonákat, akik a Bu-

LAPZÁRTAKOR

1859 napja **nem tudjuk**, miért nem cáfolja érdemben Orbán Viktor az ÉS dokumentumait, s hogy felhasználta-e politikai hatalmát családi vállalkozásainak gyarapítására.

570 napja **nem tudjuk**, hogy csalta-e a trafikpályázaton.

Önnek nem hiányzik a válasz?

OBSERVER

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az Observer Budapest Médiafigyelő Kft.

1139 Budapest, Frangepán u. 7. Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744, E-mail: ugyfelkapcsolat@observer.hu, <http://www.observer.hu>

IMEDIA

dapesti Pártbizottság épületét őrizték. Nem ebben reménykedtünk.

Ezekről ma már egy szót se hallunk. A házban, ahol laktunk, a szomszédunk „forradalmárként” naponta hordta teherautóval a feltört üzletekből az élelmet, mi pedig üres üzletekben próbáltunk enni valóhoz jutni. A nagynéném férje összekülönbözött velem, és a „forradalmár” a vitát többünk jelenlétében azzal fenyegetőzve próbálta megoldani, hogy a kezében lévő kézigránát ott helyben földhöz vágja. Rémülten menekültem a helyszínről.

A forradalom leverése után a forradalmár szomszédunk természetesen nem adta le a fegyverét (egy pisztolyt), a ház padlásán rejtette el. A kutyákkal és mágnessel felsze-

relkezett rendőrök megérkezését megelőző éjszaka, a leplombált padlásajtó deszkájának felfeszítése után a nagynéném férje hozta le a pisztolyt, és munkásórként leadta az akkori hatalomnak. Így mentette meg a szigorúbb ítélet elől azt az embert, aki gránáttal fenyegette meg.

Ilyen „élmények” megélése után nehéz azonosságot vállalni a mai jobboldali értékítélettel, amelyet döntő többségükben olyanok hirdetnek, akik akkor még meg se születtek.

ID. JÓKAI OSZKÁR, e-mail

CENZÚRA ÉS HATALOM

Mily kifejező ez a barokkos ízű szó. Barokkos, mert használata abban a korban vált hatalmi illetőségű szóláskorlátozási fegyverré, amikor a francia liberális szellem, a Liberté, Égalité, Fraternité kezdett veszedelmesen elterjedteté válni Európa feudális országaiban.

Veszedelmesen, még hozzá azokra nézve, akiknek kínos lett volna, ha minden hatalmi manipulációjuk a nyilvánosság zsákmánya lenne.

A helyzet – a lényegét tekintve – sokat nem változott. Napjainkban már nem erőszakosan, közvetlen és rendeleti úton tapasztják be a szólásszabadság híveinek és hírforrásainak száját, mint annak idején, például a Bach-korszakban vagy éppen a manapság polgárinak üdvözített Horthy-korszak és Kádár puha diktatúrájának idejében.

Ma sokkal finomabb, ha nem is demokráciakompatibilis, de legalább EU-konform vagy annak vélt és tartott eszközközet használ erre a hatalom. Itthon is, másutt is. De azért inkább csak tőlünk keletre. Ahonnan mai szelünk fúj.

Mert az azért mégiscsak Európa szégyene lenne, ha a hatalomnak nem tetsző hírforrások száját rendeletileg tapasztanák be. Ezzel sérülne az Európai Unió szólásszabadsági vezérelvűségének központilag és közakaratilag lefektetett és elfogadott rendszere. Rendeleti korlátozás azért most is van. Hazánkban is, és példaképünk nagy keleti birodalmában is. De nem direkt módon.

Azaz nem úgy, ahogyan azt a hatalom mai kurzus szócsövei és lakáj sajtójuk hirdeti. Persze. Nincs hatalmi bebeszolás abba,

HIRDETÉS

“A SZÜLEIMNEK MÉG GYEREK VAGYOK,
DE A WEBEN 10 ÉVVEL TÖBBNEK LÁTSZOM.”

DORKA, 13 ÉVES

Neked 8?

BESZÉLGESS A
GYEREKEDDEL,
HOGY KINEK
AKAR MEGFELELNI

mediaunio.hu/neked8
facebook.hu/neked8

mediaunio
rajtad is múlik!